

IGRAČ KRIKETA NA MEDITERANSKOM KRIKET TURNIRU

Igrač kriketa porijeklom iz Pakistana bio je prva osoba koju sam upozнала 2015. godine, kada sam počela istraživati integraciju suvremenih izbjeglica u hrvatsko društvo. Ovaj dio rada temelji se na istraživanju u čijoj je podlozi naše dugogodišnje poznanstvo i uzajamno pomaganje, nekoliko polustrukturiranih intervjuja, dok ono što je opisano u ovom poglavlju rezultati su istraživanja provedenog na određenom terenu: Međunarodnom kriket turniru održanom u svibnju 2019. godine. Istraživanje je obuhvatilo metode sudioničkog promatranja, otvorenih intervjuja s raznim sudionicima te polustrukturiranih intervjuja koje sam vodila za vrijeme turnira s kazivačem koji je dobio azil u Hrvatskoj, kao i njegovim suigračima. Glavni kazivač, mladić porijeklom iz Pakistana koji je u Hrvatskoj dobio azil, u svojoj domovini nije bio profesionalni igrač, no možda bi to i postao da nije morao, kao izbjeglica, napustiti svoju zemlju. On je u trenutku održavanja turnira imao 31 godinu, a u Hrvatskoj je pravo na azil ostvario 2015. godine. Prije opisa onoga što sam u intervjuu s njim saznala, donosim zapise s terena i informacije o kriketu koje mi je dala „zvijezda“ turnira, australski profesionalni igrač kriketa Brad Hogg.

Zapisi s terena

Mediteranski kriket turnir održavao se od 23. do 26. svibnja 2019. godine u Tučepima, na Makarskoj rivijeri. Tučepi su malo dalmatinsko mjesto na Jadranskom moru, izgrađeno na padinama Biokova. Spoj mora i kilometarske šljunčane plaže s pogledom na planinski krajolik turniru je davao jedinstvenu atmosferu kojoj su i vremenske prilike doprinosile: neočekivane i teško predvidljive izmjene sunčanih sati, pa zatim kiše i povremenog jačeg vjetrova. Moja etnografska bilježenja

dogođanja s turnira, provođenje otvorenih razgovora i polustrukturiranih intervjua, rezultirali su sljedećim uvidima.

Večer prije početka turnira, dok su se još svi okupljali, a jedina osoba koju sam znala, moj glavni kazivač, još nije bila stigla u Tučepe, sjela sam za jedan od stolova na terasi hotela „Bluesun Alga“. Taj je hotel bio informativni punkt turnira i središnje mjesto okupljanja igrača. Terasa hotela nalazila se uz otvoreni hotelski bazen, a pogled s nje otkrivao je dio šljunčane plaže, plavetnilo mora i neba te dijelove otoka Brača u daljini. Na drugim stolovima terase oko mene bile su starije osobe, turisti koji su razgovarali jedni s drugima, uglavnom na njemačkom jeziku. Njihova koža već je poprimila tamnije crvenu i svijetlije smeđu boju, za razliku od bijele boje moje kože koju je dugotrajnije izlaganje sunce čekalo tek negdje kasnije u ljeto te godine. Tada smo bili u svibnju, a misli koje su mi pale napamet, vjerojatno kao posljedica dugotrajnijeg istraživanja izbjeglica i tražitelja azila u Hrvatskoj, bile su ove: ti „zapadnjaci“, kako ih volimo zvati, došli su tu, na Jadransko more, kako bi se sunčali i „dobili boju“, kako uobičajeno govorimo kada mislimo na tamniju boju koja koža dobiva od sunčanja, dok tražitelje azila, od kojih većina tu tamniju boju kože već prirodno ima, pripadnici tih istih zapadnjaka u svojim zemljama uglavnom ne žele vidjeti. Razmišljajući o tom kontrastu poželjnosti i nepoželjnosti tamnije boje kože, odgovor koji sam sama sebi dala tada, te mirne i lijepe svibanjske večeri, na pitanje zašto je tome tako bio je ovaj: razlika je u materijalnom bogatstvu i neradom dijeljenju tog bogatstva s drugima.

Istu tu prvu večer, prije početka kriket turnira, upoznala sam se s jednim njegovim sudionikom porijeklom iz Indije, koji mi je odmah rado pokazao teren na kojemu će se kriket igrati sljedećih dana te mi je, dok smo bili na terenu, pokušavao objasniti pravila igre. No, taj je pokušaj bio bezuspješan. Teren za kriket bio je pripremljen na postojećem nogometnom terenu udaljenom nekoliko stotina metara od hotela „Bluesun alga“. Prolazeći put od hotela do terena, na plaži sam uočila grupu Indijaca, za koje sam poslije saznala da su dio tima koji je iz Indije bio došao na turnir: njih četrnaest s kojima sam se zadnjeg dana turnira i fotografirala. Na toj našoj zajedničkoj fotografiji svi su oni imali istu uniformu (sako i kravatu bordo boje i tamne hlače), osim žene koja je u timu bila zadužena za odnose s javnošću. Ona je tu zadnju večer turnira odjenula indijsku tradicionalnu haljinu, a za vrijeme našega fotografiranja, na haljinu je navukla bordo sako, isti kakav su imali i drugi igrači. Na džepu na prsima sakoa svakog člana indijskog tima bio je ugraviran amblem njihovog kriket kluba, a iz džepa je izvirala maramica bordo boje.

Sljedećeg dana, koji je bio i prvi službeni dan turnira, započela sam s upoznavanjem njegovih sudionika, što je potrajalo sve do kraja turnira. Među prvima upoznala sam Engleza koji je igrao kriket u Engleskoj i na Malti, a na turnir je došao kao predstavnik estonskog tima. Rekao mi je da u Estoniji kriket nije bio popularan, a postojalo je devet kriket timova. Na turnir u Tučepe došla je kapetanica estonskoga ženskog kriket tima, kao gledateljica i pratnja članu estonskog tima koji se natjecao na turniru. Od igrača iz Engleske saznala sam i da Vatikan ima svoj kriket klub, a na Malti (koja je površinom manja od otoka Brača, dok stanovnika ima dvadeset i sedam puta više no Brač ili više no dvostruko od Splita) bilo je devet ili deset kriket klubova.

Od drugih sudionika turnira tada sam saznala i neke informacije o kriketu u Hrvatskoj: jedan je klub bio u Zagrebu, a dva na Visu. Prije toga postojao je i klub u Splitu, no tada više nije bio aktivan. Vežu između Visa i kriketa objasnili su mi time da se na tom otoku početkom 19. stoljeća nalazila engleska pomorska baza pa su Englezi koji su dolazili u tu bazu počeli igrati kriket te tako „donijeli“ taj sport na Vis. Netko je toj informaciji dodao i da je na Visu kriket igran prije nego u Australiji, zemlji koja je danas jedna od vodećih „kriket nacija“. U vrijeme kriket turnira u Tučepima u Hrvatskoj nije postojao nacionalni kriket savez. To bi se moglo nazvati i određenim kuriozitetom jer ovaj sport koji je drugi najpopularniji sport na svijetu, a prati ga 2,5 milijarde ljudi,¹¹ u Hrvatskoj ne samo da nije popularan među hrvatskim gledateljima, već se ne nalazi niti među 84 sporta u Hrvatskoj za koje postoji registrirani nacionalni savez.¹² Zašto je tome tako, može biti predmet nekoga daljnjeg istraživanja.

Mnogi članovi australskog tima prisutni na turniru u Tučepima bili su potomci hrvatskih iseljenika. Na završnoj večeri turnira do mene je došla jedna gospođa i pitala me što ja radim na turniru. Ovo, na prvi mah neobično pitanje, postavila mi je stoga što su jedini malobrojni gledatelji turnira bili ili članovi obitelji ili prijatelji igrača, te su se uglavnom otprije poznavali. Gospođi sam objasnila da sam na turnir došla istraživati, a ona mi je zatim ukratko ispričala svoju priču. Prvo je govorila na engleskom, iako mi je odmah napomenula da govori i hrvatski, ali neku „starinsku“ verziju, kako mi je rekla, pa ju je uglavnom, kada bi došla u Hrvatsku, izbjegavala koristiti. No, ja sam

¹¹ Izvor: <https://www.worldatlas.com/articles/what-are-the-most-popular-sports-in-the-world.html>, pristupljeno 20. travnja 2021.

¹² Izvor: Hrvatski olimpijski odbor – Nacionalni sportski savezi (hoo.hr), pristupljeno 5. 2. 2021.

je potaknula da govori hrvatski i rekla joj da će mi drago biti čuti tu njezinu „starinsku“ verziju hrvatskoga jezika i dalmatinskoga dijalekta. Premda nisam bilježila taj naš kratki razgovor, jasno sam zapamtila da mi je rekla da se, što je starija (imala je oko 55 godina), sve više osjeća Hrvaticom iako je rođena u Australiji. Zapamtila sam dobro i da mi je rekla da se o njima, potomcima Hrvata u Australiji, jako malo zna, a još manje istražuje i piše. Na to sam pomislila kako je kriket nevjerojatan sport u kojemu se isprepleću slojevi migracija i životnih iskustava koje sam i prije tog susreta doživjela, prethodnih nekoliko dana na turniru u Tučepima.

Premda nisam mogla razgovarati sa svima, saznala sam da je među igračima i jedan muškarac iz Australije, star oko tridesetak godina, čiji su roditelji bili hrvatskog porijekla. On je unatrag nekoliko godina došao živjeti u Hrvatsku, no nije uspio ostvariti zadovoljavajuće uvjete za egzistenciju pa se vratio natrag u Australiju. Među igračima je bio i jedan mladić iz Splita koji je, nakon rođenja, 16 godina s roditeljima živio u Južnoafričkoj Republici i tamo počeo igrati kriket u dobi od 8 ili 9 godina. Vrativši se u Split, pronašao je kriket klub i nastavio igrati sve dok se, 11 godina kasnije (2018. godine), splitski kriket klub nije raspao jer su se, kako mi je objasnio, igrači više posvetili svojim poslovima i obiteljima. Na njegovom primjeru jasno se vidi međuovisnost migracija i sporta: migriranjem se pojedinci približavaju sportu za koji možda nisu ni čuli u svojoj zemlji porijekla, potom im taj sport postaje toliko bliskim da i odlazak u novu sredinu ili povratak u staru znači traženje načina da se ponovno bave tim sportom čiju su naviku igranja stekli u migraciji. Ovo nam pokazuje da je kriket sport u kojem uočavamo načine na koje se pojedinci snalaze unutar transnacionalnih društvenih polja (Levitt i Glick Schiller 2004).

Prvi dan turnira, na utakmici između australskog tima „Boomerang“ i hrvatskog tima „Croatia“, igrač koji nije bio dio hrvatskog tima, ali je bilo jasno da mu je materinji jezik hrvatski, vikao je: „Bravo, Pero, bravo naši!“. S njim i s nekoliko drugih sjedila sam na stolcima ispod bijelog šatora postavljena da bi nas zaštitio od kiše ili sunca, ovisno o vremenskim prilikama koje su se, u jednom danu, vrlo brzo i često mijenjale. Dok sam razgovarala s nekima od njih, iza leđa su mi dopirali glasovi igrača „Croatije“ od kojih je jedan poviknuo: „Ja sam iz Zagorja“, a drugi: „Ja sam iz Slavonije“. Okrenuvši se, opazila sam dvojicu Pakistanaca od koji je jedan bio oženjen ženom iz Zagorja, a drugi ženom iz Slavonije. Malobrojna publika, koja je, osim ispod šatora, sjedila uz teren i na tribinama igrališta, a činili su je uglavnom ili drugi igrači na turniru ili njihova rodbina i prijatelji, svoje reakcije na igru u tijeku izražavali su zviždanjem na zviždaljkama. Od zaposlenih

u hotelu saznala sam da su na završnoj večeri očekivali 80 osoba, što je bio broj ukupnih sudionika turnira. No, svi oni nisu uvijek bili i u gledalištu. Štoviše, gledatelja je prosječno po igri bilo malo – oko dva-desetak ili trideset, a ponekad bi i sami igrači, čiji bi tim upravo igrao na terenu, hodali okolo, ne prateći igru koja je bila u tijeku, ili bi pili kavu u obližnjem kafiću.

Igrati za hrvatsku reprezentaciju na ovom turniru nije nužno značilo imati hrvatsko državljanstvo i općeniti je moj zaključak s turnira bio taj da nitko na turniru niti u jednom trenutku nije pokazivao znakove nacionalne pripadnosti ili ponosa vezanog uz pripadanje određenoj naciji, kakve znamo vidati, na primjer, na međunarodnim nogometnim turnirima. Jedan od razgovora uz teren dok je jedan od timova na njemu igrao kriket, vodila sam s Bradom Hoggom. On je, kao bivši profesionalni australski igrač kriketa, bio „zvijezda“ turnira. Rekao mi je da je u doba engleskoga kolonijalizma kriket bio način kako su se Englezi htjeli približiti lokalnoj zajednici u zemljama koje su osvajali. Učili su lokalno stanovništvo igrati kriket. Time bismo mogli reći da se radilo o nekoj vrsti integracije u društvo, ali ne iz današnje perspektive migranta od kojega se očekuje integracija u društvo u koje dolazi, već iz perspektive kolonizatora: stranac koji je došao u neku zemlju kako bi njome vladao, želi postati prihvaćeni član te zajednice na način da tu zajednicu i društvo uči sportu koju donosi iz svoje zemlje. Integracija je to koja, uostalom, podsjeća na harmonizaciju zakona koju je Republika Hrvatska trebala provesti kako bi ušla u Europsku uniju: mnogi su tada stranci, „zapadnjaci“ dolazili pod egidom EU birokracije i takozvane „tehničke pomoći“ Republici Hrvatskoj (RH), zarađujući između 500 i 900 eura dnevno,¹³ kako bi pomogli integrirati hrvatski zakonodavni i administrativni aparat u onaj europski. Ti stranci nisu učili hrvatski jezik, u Hrvatskoj su živjeli od nekoliko mjeseci do nekoliko godina, a njihovu integraciju u društvo nitko nije zahtijevao niti se uopće postavljalo pitanje trebaju li se oni integrirati u lokalno društvo. To je bila tzv. migracija visokoobrazovanih, no u svojoj biti, ako se vratimo na engleske kolonizatore koji su Indijce učili kriketu, radilo se upravo o jednom od načina kako integrirati sustav u koji si došao u svoj sustav, onaj iz kojega si došao, kako bi, među ostalim razlozima, bilo i manje očito to da si u taj drugi sustav koji nije tvoj došao samo ili uglavnom zbog vlastitih interesa.

¹³ Budući da sam dugi niz godina (od 2008. do 2016.) intenzivno radila u sustavu provedbe EU projekata, s navedenim podacima i iznosima svakodnevno sam se susretala i svjedočila praksi provedbe EU projekata „tehničke pomoći“ čije su novčane vrijednosti iznosile uglavnom milijun i više eura.

No, da se vratimo opisu kriket utakmica s turnira u Tučepima. Na terenu sam susrela one koje sam već poznavala, ali i one koje nisam, a igrali su za hrvatski tim. To su bila dva već spomenuta Pakistanca: jednog sam već poznavala (preko kazivača izbjeglice), bio je oženjen Hrvaticom i uvijek kada bih ga susrela kritizirao bi hrvatski sustav. Drugog Pakistanca nisam poznavala, a na turniru sam saznala da je živio u Slavoniji i radio za Ministarstvo unutarnjih poslova RH kao prevoditelj. Upoznala sam i trećeg mladića porijeklom iz Pakistana, završio je bio studij medicine u Zagrebu i živio između Njemačke i Zagreba.

Kada bih pogledala teren, vidjela bih igrače koji su imali štitnicima zaštićene određene dijelove tijela jer je kriket lopta bila mala, ali teška. Oni koji su na terenu imali ulogu udarača posebno su bili opremljeni štitnicima za koljena, potkoljenice i natkoljenice te spolovilo, na rukama su im bile posebne rukavice, a na glavi kacige s mrežicama ispred lica. Neki igrači (koji na terenu nisu bili udarači) igrali su s kapama na glavi, drugi su imali i sunčane naočale na nosu (pogotovo kada bi sijalo sunce), a Brad Hogg je igrao s bijelim šešikom na glavi. Osim igrača, na terenu su bili i suci (na engleskom je njihov naziv *umpires*), obučeni u plave majice kratkih rukava (dezen jednog rukava imao je crveno-bijele kockice), crne hlače, a na glavi su im bili bijeli šeširi. Sudac iz Švicarske, a porijeklom Englez, rekao mi je da je njemu kriket pomogao u integraciji u švicarsko društvo: preko kriketa upoznao je nove ljude koji su mu pomagali rješavati probleme što ih je imao kada je, nekoliko godina prije, bio došao živjeti u Švicarsku.

Referirajući se na kriket i integraciju migranata kroz sport, Englez koji je na turniru igrao za hrvatski tim, a živio je u Engleskoj („veza“ da igra za hrvatski tim bila je njegov brat koji je živio u Hrvatskoj), rekao mi je nešto iz svog iskustva: u dijelu Engleske u kojemu on živi subotom kriket igraju svi zajedno, dok ga nedjeljom Indijci koji tamo žive igraju samo između sebe.

Na kraju drugog dana turnira, ekipa igrača iz Katara (koju su činili i igrači porijeklom iz Pakistana i Indije) poklanjala je kriket lopte djeci iz Tučepa koja su došla na susjedni teniski teren. Pokazali su djeci i kako se palicom udara kriket lopta, a palicu sa svojim potpisima poklonili su djevojčici koja se pokazala kao najbolja udaračica nakon te kratke lekcije kriketa. Djevojčica, stara oko deset godina, nije imala šaku desne ruke, a pohvalila nam se svima da je, među djecom svoje dobi, bila prvakinja u Hrvatskoj u tenisu i skijanju.

Zadnji dan turnira sjedila sam na stolcima postavljenima na travnjak pokraj terena na kojemu se igrao kriket, zajedno s petoricom igrača hrvatskog tima koji su mi tada već postali dobri poznanici s kojima sam

se mogla i šaliti. U mojoj neprestanoj potrebi da ih ispitujem, ovaj put su sami rekli ono što su mislili da me zanima. Ono što su rekli i s čim su se sva petorica njih složila, uključujući i igrač, moj glavni kazivač koji je bio i razlog mog dolaska na turnir, bilo je to da oni u svom kriket klubu brinu jedni o drugima. Na to je jedan od njih dodao i ovo: „Kriket je dobar i zato jer boraviš na svježem zraku i odmaraš se od svakodnevice“. Tu lakoću življenja čiji ti osjećaj daje kriket makar ga i ne igrao i sama sam taj dan osjetila sjedeći s njima na prostoru uz teren na kojem su drugi igrali kriket, a oni čekali svoj red da se uključe u igru.

O kriketu s Bradom Hoggom

Australski profesionalni igrač kriketa, Brad Hogg, pozvan je na turnir u Tučepima ne samo iz promotivnih pobuda organizatora turnira, već je tamo bio i neka vrsta motivacije igračima za vrijeme održavanja turnira. Znala bih ga i vidati tih dana kako se sam snima za svoje društvene internetske mreže, na popularnoj plaži Makarske rivijere: iza njega je bila prekrasna morska panorama, a on bi svojim pratiteljima na Twiterru i Facebooku pričao priče o kriketu i komentirao događanja koja su se tada odvijala uoči Svjetskog kriket kupa što se održavao u Engleskoj i Walesu od 30. svibnja do 14. srpnja 2019. godine.

Brada Hogga zamolila sam za kraći intervju i odmah mu dala do znanja ono što me je zbunjivalo: kada sam prvi dan zamolila neke od kriket igrača da mi objasne pravila igre, nisu uspjeli. To jest, ispalo je prvo da ja ne mogu shvatiti igru, no onda sam shvatila da netko tko igra kriket ne treba nužno znati i objasniti tu igru laicima. Zato sam odmah Bradu Hoggu postavila sljedeće pitanje: kako bi objasnio kriket onima koji uopće ne poznaju tu igru, ali koji vole gledati nogomet, na primjer? Na to je Hogg odgovorio da se kriket može usporediti s bejzbolom, što mi i dalje nije davalo jasan odgovor, ali nisam ga prekimala u objašnjenju koje je dao. No, nakon transkripcije intervju s njim, postalo mi je jasno zašto mi njegovo objašnjenje i dalje nije davalo jasno shvaćanje pravila igre – to je bilo i zbog stručnih engleskih izraza za koje nemamo adekvatne hrvatske riječi. Stoga sam naknadno pretražila internet i mrežne stranice na hrvatskom jeziku koje bi bile jasnije. No, najjasniji kratak opis igre našla sam u kućnoj biblioteci, tj. u *Enciklopediji Leksikografskog zavoda* u kojoj piše sljedeće:

„Igraju dvije strane sa po 11 igrača. Utakmice prema dogovoru traju i više dana zaredom. Tvrdu lopticu bacaju igrači jedne strane u rešetkasta vrata 75 cm visoka, a igrači druge strane brane

rešetku, odbijajući loptu što dalje udarcem tvrde i široke palice. Najbolja je ona strana koja uspije više puta pretrčati razmak od 20 metara od jednih do drugih vrata" (1967: 648).

Objašnjenje koje mi je dao Brad Hogg, uspoređujući kriket i nogomet, je ovo:

„Ako uspoređuješ s nogometom, onda i tu imaš svoju obranu, koja nastoji zaustaviti napadače da ti zadaju pogodak (gol). Bacač je tvoja obrana, on nastoji izbaciti van udarača i spriječiti ga da postigne bod. Udarač se oslanja na napadača koji nastoji proći kroz obranu i staviti pritisak na golmana. Dakle, bacač je poput golmana koji brani postizanje pogotka, a udarač je napadač koji nastoji postići pogodak sa što je moguće više trčanja. Mislim da je to za one koji gledaju nogomet najjednostavnije objašnjenje.“

No, kako pravila kriketa i nisu bila fokus mog istraživanja, od Brada Hoggja htjela sam radije saznati više o tome kako je postao profesionalni igrač. Rekao mi je da je „čim je prohodao, imao palicu i loptu u ruci“. Dolazio je iz sportske obitelji: majka mu je dobro igrala hokej, a otac je bio dobar u raznim sportovima, uključujući kriket. Odrastao je na farmi u Australiji i tek kada je dobio priliku otići živjeti u Perth i igrati kriket, otac ga je ohrabrio jer je uočio njegovu strast za tim sportom. Prije odlaska u Perth, satima bi udarao i bacaio lopte vježbajući kriket kod svoje bake koja je u dvorištu imala teniski teren. Vježbao je s loptama za kriket, iako me je podučio da se kriket može naučiti i s tenisom lopticom, kao i bilo kojom drugom (sličnom) vrstom lopti, napominjući da mnogi Zapadnoindijci uče kriket upravo s teniskim loptama. Na moje pitanje zašto ne uče s pravim, kriket loptama, odgovorio je da je to stoga što mnogi počinju igrati kriket na ulicama, a to znači da ne mogu igrati s teškom loptom, kakva je lopta za kriket, jer bi razbili mnoge prozore. Tada je netko sa strane, tko je slušao naš razgovor, dodao: „Počinješ igrati na ulici s teniskom loptom koju omotaš vrpcom, T- loptom" (na engleskom: T-ball).

Nastavljajući razgovor s Bradom Hoggom, htjela sam od njega čuti i što smatra važnim za onoga koji bi se profesionalno htio baviti tim sportom. Na to mi je odgovorio:

„Bilo koji sport da igraš, važno je steći otpornost. Kada si poražen, dići se i suočiti se sa svojim demonima. Dakle, biti iskren prema sebi [...] I kada dođeš do određene razine, sve dalje posta-

je stvar psihe. Recimo da imaš loš dan – sve je to na psihičkoj razini. Radi se o tome da brzo učiš iz svojih grešaka i da si siguran da ćeš u sljedećem natjecanju, ako dođe do istog scenarija, biti bolji. Za mene je sport više test karaktera nego pobjeđivanje ili gubljenje. Bilo da pobjeđuješ ili gubiš, za mene je svatko tko dođe do vrhunske razine pobjednik jer je iz svoje sposobnosti izvukao najbolje. A kada se nađeš u teškom natjecanju, jedina razlika između dobitka i gubitka je u jednom trenutku. I ti si na njega fokusiran, u tom mjestu u kojem ništa ne može slomiti tvoju mentalnu snagu. Ali ako imaš i najmanju nesreću, najmanje odvlačenje pažnje u tom fokusu, kada bi mogao misliti previše naprijed, ono što bi u nogometu rekli: mogao bi promašiti udarac jer se već vidiš kako zabijaš gol, a ne kako izvršavaš ono što trebaš u sadašnjem trenutku. Ili bi mogao imati loptu i udaraš kako bi zabio gol, a odjednom u zadnjem dijelu mozga počneš razmišljati o tom голу prije kojeg si promašio i odjednom postaješ nervozan i ne udariš loptu kako treba. I to je potpuno isto u kriketu. Možeš igrati stvarno dobro i onda postaneš previše samopouzdan pa to postaje distrakcija koja uzrokuje tvoj pad u tom sljedećem trenutku igre. Sve je u fokusiranosti i sprječavanju da distrakcije dođu i sprječavaju te. Ako gledaš kriket, bacač baca, udarač udara, čim je lopta bačena zaboraviš na nju, opustiš se i ne misliš na nju sve dok opet ne dođe tvoj red za bacanjem sljedeće lopte i tada je trenutak kada se fokusiraš samo na tu loptu. Fokusiraš se na ono što trebaš učiniti.“

Na moj komentar da to vrijedi i za sve druge stvari u životu, potvrdio je i dodao:

„Ako pogledaš na život, život znači otpornost. Općenito, ljudi koji uspijevaju su oni koji samo uče i nastavljaju učiti i ne daju da ih neuspjesi obeshrabre.“

Dodao je na cijelu tu priču o životu, a koja se odnosi i na sport, da je „tih pet ili deset sekundi uspjeha“ rezultat teškog rada koji im prethode, a u „tih deset sekundi veselja na kraju slaviš sav svoj znoj i suze koje su im prethodile“.

Brad Hogg, saznala sam dalje iz razgovora s njim, počeo je profesionalno igrati kriket u dobi od 23 godine, a s 24 godine (mislio je, nije bio siguran) prvi puta je igrao kriket za nacionalni tim Australije. Potom je sedam godina bio izvan tog sporta, da bi mu se vratio u svojim tridesetima. „Nikada nisam odustao od sna“, rekao je, no dodao i sljedeće:

„Ali stvar je u tome da ako pogledate bilo koje groblje sportaša, na jednog sportaša koji je od sporta dobro živio dolazi vjerojatno njih tisuću koji nisu uspjeli ostvariti dobar život kroz sport. Vjerojatno je isto i s glazbenicima... Dakle, kada se opisuje uspjeh, neki su ga imali, ali nisu uspjeli izvući najbolje iz svojih sposobnosti. To je za mene uspjeh: izvući najbolje iz svojih sposobnosti.“

Ovakva se razmišljanja o sportu i uspjehu kroz sport – uspjehu koji ti valorizira društvo u kojemu živiš, odnosno igraš sport – mogu povezati s temom integracije izbjeglica u društvo kroz slučajeve koji nisu izravno vezani uz protagoniste ove studije. Naime, sve izbjeglice koje sam u mom istraživanju susretala bavile su se sportom rekreativno, a ne profesionalno, u smislu da zarađuju od sporta za život (ili ostvaruju ekonomsku integraciju, usp. Penninx i Garcés-Mascareñas 2016). No, primjer profesionalnog igrača nogometa susrela sam istražujući u Grčkoj, u okviru UEFA-inog projekta koji sam provodila u 2019. godini. Premda nije tema ove studije, smatram bitnim za istaknuti da se, u slučaju izbjeglice kojega sam intervjuirala u Ateni, život značajno promijenio na bolje nakon što je dobio azil, a od nacionalnog saveza dozvolu za igranje nogometa za lokalni klub te kada je počeo igrati na utakmicama toga lokalnog kluba. Preko noći je postao lokalnom „zviždjom“ i istican je u lokalnim medijima kao dobar primjer kako izbjeglica uspješno igra nogomet u jednom grčkom drugoligaškom timu. Jedan drugi primjer onaj je svjetski poznatoga nogometaša Zlatana Ibrahimovića. Iz dokumentarnog filma snimljenoga o njemu¹⁴ jasno je kako se percepcija o njemu promijenila kada je postao uspješnim u utakmicama koje je igrao za „Ajax“, a dok se nije dokazao u smislu da ga šire mase ljudi prihvaćaju, bio je samo jedan „svojeoglavi“ igrač kojemu su treneri i druge osobe iza kulisa stadiona dijelile lekcije o lijepom ponašanju. Spominjanje ovakvih slučajeva otvara mnoga pitanja, no ona izlaze izvan okvira ove studije, a svakako bi na njih neka daljnja istraživanja mogla dati preciznije odgovore, pa i na pitanje možemo li se složiti s Hoggom i njegovim zaključcima vezanim uz sliku o groblju sportaša.

U našem polustrukturiranom intervjuu Brad Hogg je spomenuo i zelenu kapu zvanu „the baggy green“. Radi se o kapi koja za kriket u Australiji znači nešto „poput ikone“, rekao je Hogg, dodajući: „To je jedna od najvažnijih stvari koje Australija ima, tako da, ako imaš *baggy*

¹⁴ *Den Unge Zlatan* – dokumentarni film iz 2016. g. nastao u švedsko-nizozemskotalijanskoj koprodukciji.

green kapu, to je jedna od najposebnijih stvari koju uopće možeš imati. Jedno je vrijeme i kapetan australskog kriket tima slovio kao važnija osoba od predsjednika vlade". Pitajući ga kada je to vrijeme bilo, pojasnio je da se radilo o vremenu prije petnaestak godina.

Na pitanje zašto kriket nije toliko popularan u kontinentalnoj Europi, odgovorio je ovo

„Pa to je engleska igra [na što se nasmijao, op. a.]. Vjerojatno stoga jer ovdje imate male terene za igranje. Možda zbog toga, no postoji i puno volontera koji nastoje promovirati igru u Europi i vidimo porast zanimanja za kriket širom Europe. Timovi kao što su nizozemski igrali su kriket na Svjetskom prvenstvu, a mislim i da se Njemačka ponovno budi u kriketu. Dakle, radi se samo o tome da je potrebna prava infrastruktura za kriket.“

Na pitanje koji su nacionalni timovi i igrači danas najpopularniji u kriketu, Brad Hogg mi je dao sljedeće podatke. Od zemalja, u 2018. godini za njega su najpoznatiji odnosno najbolji bili: Indija, Engleska, Australija, Pakistan, Južnoafrička Republika. „Svi oni vole igru“, objasnio je, dodavši: „tu su i Karibi, a i Irska se pridružila“. Od najboljih igrača kriketa današnjice naveo je Virata Kohlija iz Indije, Pata Cumminsa iz Australije, Joea Roota iz Engleske te Kanea Williamsona iz Novog Zelanda, pojasnivši da je i Novi Zeland bio među vrhunskih deset nacionalnih kriket timova u svijetu.

Igrač kriketa

Nakon opisa onoga što sam, intervjuirajući i razgovarajući s više osoba te sudjelujući u promatranju Međunarodnog kriket turnira u Tučepima istražila o kriketu, izlažem saznanja koja sam dobila od osobe zbog koje sam uopće i počela pratiti kriket te došla na turnir: igrača koji je izbjegao iz Pakistana zbog vjerskih problema koje je tamo imao i koji je u Hrvatskoj dobio azil. U polustrukturiranom intervjuu kojega smo vodili u Tučepima za vrijeme održavanja turnira fokus nam je bio izričito na njegovom iskustvu s igranjem kriketa, a ne i razlozima njegova bijega iz domovine niti onoga što mu se, izvan kriketa, događalo u Hrvatskoj, ali i Grčkoj, gdje je neko vrijeme bio živio prije dolaska u Hrvatsku.

Kriket je počeo igrati u dobi od osam godina, a u vrijeme našeg intervjuja imao je 31 godinu. Dok je bio u Pakistanu, igrao je kriket skoro pa profesionalno, a to znači da je igrao za tim njihove Nacionalne

banke, kako je rekao. Premda je bio dobar, zbog vjerskih razloga nije imao šanse napredovati i ući u nacionalni tim, objašnjavajući da je u Pakistanu bilo vrlo teško i uglavnom nemoguće napredovati u kriketu, u smislu ulaska u najjače nacionalne timove, ukoliko nisi bio muslimanske vjeroispovijesti. Kriket je počeo igrati na ulici, zajedno s drugom djecom. Uzeli bi lopticu za tenis, prekrili je trakom i igrali bi s njom, usput razbijajući i prozore. Oblagali bi ljepljivu traku oko teniske loptice jer bi inače za kriket takva, teniska lopta bila prelagana. Kada bi je obložio trakom, postala je teža i mogao si je bacati daleko. Nisu imali ni prave palice za kriket već su koristili ono što je nazvao „stolnim palicama“ koje su bile poput onih za kriket, ali puno lakše. Igrao bi kriket svakodnevno, a počeo je tako što je prvo gledao svojega starijeg brata i njegove prijatelje kako igraju te ih jednoga dana pitao da li može i on s njima igrati. U početku mu je brat danima davao negativan odgovor, objašnjavajući da je premlad, no onda mu je jedan dan, nakon dugog vremena, sam predložio: „Idemo danas igrati kriket“. I tada je započela njegovo putovanje s kriketom, kako je to nazvao, dodajući da je bio stvarno dobar igrač. Već u dobi od 13 godina postao je dobar, a prvom kriket klubu pridružio se kada je imao 15 godina i tada je potpisao ugovor za Nacionalnu banku, koja je imala jedan od najboljih timova i podržavala je mlade igrače, osiguravajući im opremu i organizirajući ih u ekipu koju je vodio profesionalni trener. Pojasnio mi je i da je u Pakistanu bilo puno kriket terena, na što se nadovezala i priča da su izbjeglice iz Afganistana koje su boravile u Pakistanu naučile kriket te su igru, nakon povratka u Afganistan, prenijele u svoju zemlju.

U vrijeme kada je počeo igrati kriket za navedeni klub, igrao ga je svaki dan i to mu je, uz školu, bilo jedino što je tada radio. Onda je s 18 godina otišao u Dubai gdje je kriket igrao oko šest mjeseci, pa je zbog kriketa putovao i na nekoliko dana na turnire u Sri Lanku, Indiju, Bangladeš, Iran. Bio je stvarno dobar, rekao mi je. I na turniru u Tučepima bio je ponosan kada je jedan od organizatora turnira rekao Brad Hoggu za njega da je on bio jako dobar igrač. U vrijeme održavanja turnira u Tučepima sa zagrebačkim timom nije skoro dvije godine igrao i bio je na početku turnira razočaran svojom igrom, no na dan intervjuja, kada se turnir bližio kraju, osjećao se dobro i shvaćao je da „ako želiš dobro igrati, moraš trenirati“. Budući da je u to vrijeme radio kao kuhar u restoranu na jednom otoku na Jadranskom moru, bilo mu je nemoguće odlaziti u Zagreb i trenirati kriket. No, nadao se da će sve svoje slobodne dane moći posvetiti kriketu.

Kada je igrao kriket u Dubaiju, htio je ostati tamo i igrati za Ujedinjene Arapske Emirate, no zbog religijskih razloga to nije bilo moguće. Kako je rekao, nije imao nikakvu šansu. Nakon toga je putovao u druge spo-

menute zemlje i nadao se da će jednoga dana postati veliki igrač. No, život ga je odveo drugim putem. Na to sam mu rekla da sam upravo na turniru na kojemu smo razgovarali čula da kriket igraju i stariji od 70 godina, koji imaju svoje timove. Kazivač je odgovorio da je, dva dana prije našeg razgovora, kada se osjećao nezadovoljno jer nije dobro igrao kriket i mislio je da će napustiti igranje kriketa, s jednim od suigrača vodio sljedeći razgovor:

„Koliko imaš godina?’ Rekao sam 30. On mi je odgovorio da on ima 57 i još: ‘Ne napuštaj kriket, čovječe, dobar si. Ako ne igraš dobro u jednoj ligi, u drugoj ćeš igrati dobro’. I kada sam drugima govorio da je to moja zadnja liga u kojoj igram, rekli su mi da ne smijem odustati od kriketa, već samo da se trebam fokusirati. Onda sam odlučio da ću opet igrati.”

Ja sam mu na to odgovorila ono što mi je Brad Hogg rekao o uspjehu u kriketu i ohrabrila ga da ustraje u igranju kriketa. On mi je potom rekao da će mi pokazati nešto i rekao kako ga je Brad Hogg taj dan inspirirao. Na mobitelu je kazivač pokrenuo kratki video, snimljen na turniru, gdje je jedan od igrača djeci iz Tučepa koja su se bila okupila na terenu objašnjavao tko je Brad Hogg. Budući da ga djeca nisu poznavala, taj je sudionik turnira rekao: „To je Cristiano Ronaldo kriketa”. Potom mi je kazivač objasnio da je Hogg tada više od sat vremena djeci objašnjavao što je kriket i kako se igra. Govorio je na engleskom, a to što je govorio djeci je na hrvatski prevodio jedan od igrača kojemu je hrvatski jezik bio materinji, a živio je u Australiji. Moj je sugovornik napomenuo i da je djeci Brad Hogg poklonio kriket palicu te, nakon što smo pogledali video, rekao mi je i ovo:

„Vidiš, to su stvarno dobri ljudi. A on me je [misleći na Brada Hogg, op. a.] opet inspirirao. Bio sam stvarno tužan, rekao sam: OK, gotov sam [s kriketom, op. a.], a onda sam vidio njega koji ima 47 ili 48 godina sada i još uvijek ovdje igra kriket. On mi daje nadu. Igrat ću i nastaviti ću dalje, neću odustati od kriketa.”

Vratili smo se u razgovoru na životni put mog sugovornika. Prije no što je došao u Hrvatsku, neko je vrijeme živio u Grčkoj. Tamo je igrao kriket gotovo godinu i pol, zajedno s drugim igračima porijeklom iz Pakistana, Sri Lanke i Afganistana. Igrali bi kriket svakoga vikenda, subotom i nedjeljom. Prisjetio se da je u Grčkoj zbog kriketa čak i dobio posao:

„Jedan dan sjedio sam s mojim prijateljem vani i vidio četvoricu ili petoricu muškaraca koji su prolazili noseći kriket palicu i loptu. Zaustavio sam ih i pitao: 'Oprostite, gdje igrate kriket?'. Odgovorili su mi: 'Igraš li ti kriket?'. Rekao sam da igram ponekad, nisam im htio otkriti da sam stvarno dobar. I tako su me povelili sa sobom.“

Na pitanje jesu li to bili lokalni ljudi, Grci, odgovorio mi je da nisu, da su bili Pakistanci i nastavio:

„Stvarno im se sviđalo kako igram kriket jer sam stvarno dobro igrao. A jedan od njih, koji je držao mali restoran, pitao me: 'Radiš li negdje?', na što sam odgovorio da ne radim. Onda me je on zaposlio. I to je bilo, znaš, kao da mi je kriket dao posao. Zbog kriketa sam dobio posao. Bio sam sretan, na neki način kriket mi je pomogao povezati se s tim ljudima, a ti ljudi su mi pomogli nastaviti moje putovanje, moj život, dobiti taj posao. I ovdje, u Zagrebu, kada sam došao tu, pitao sam ljude [za kriket, op. a.], ali nitko mi nije pomogao. Jedan dan sreo sam tebe i rekla si mi da... ti si samo našla telefonski broj i nazvala ih, dala si mi njihov broj i ja sam onda sreo Ivana i Paula i moje je putovanje ovdje započelo.“

Uz ovu posljednju izjavu kazivača pojasnila bih da mi je, kada smo u jednom od naših susreta 2015. godine u razgovoru došli do kriketa, kazivač rekao da bi igrao kriket, ali nitko mu nije mogao (ili htio, mislio je) pomoći naći klub u kojemu bi ga mogao igrati. Moja je reakcija bila ta da mu pokušam pomoći te sam preko interneta našla informaciju o zagrebačkom kriket klubu i kontaktu osobe iz tog kluba. Nazvala sam tu osobu (Paula, kojega spominje kazivač) te se tako ostvario kontakt između kazivača i kriket kluba.

Moj se sugovornik u Tučepima prisjetio i da je počeo za taj zagrebački klub, koji se zvao „Hrvatski sokol“, igrati u srpnju 2015. godine i da je često putovao s njima na kriket turnire koji su se održavali u Hrvatskoj, Sloveniji i Austriji. Ukupno je igrao na skoro 15 turnira s njima i osvojio četiri trofeja: jedan na Balkan Bashu, dva na turniru u Trogiru i jedan trofej na turniru u Visu. Dok nije počeo igrati kriket u Zagrebu rekao mi je da se osjećao usamljenim, a „sada [u trenutku našeg razgovora, op. a.] zbog kriketa poznajem skoro 200 ili 300 ljudi“, objašnjavajući da svi ti turniri na kojima je sudjelovao igrajući sa zagrebačkim kriket klubom privuku po pedesetak i više ljudi. Dodao je:

„Stekao sam stvarno dobre prijatelje zbog kriketa. Ti me ljudi tretiraju kao brata, znaš. Vole me, grle me, poput obitelji su mi. Svi me vole, poštuju me, baš kao obitelj su mi.“

Na pitanje pomažu li mu suigrači kada mu je nešto potrebno, odgovorio mi je:

„Uvijek mi pomažu. Pitaju me treba li mi što, brinu o meni.“
i dodao:

„Kriket me povezuje s puno ljudi, kriket mi daje nadu, daje mi ljubav, daje mi prijateljstvo. Sve mi daje.... Kriket mi je dao ovo prekrasno mjesto [misleći pritom na Tučepe i ono što nas je okruživalo: ugodna terasa s pogledom na more, na kojoj smo sjedili i razgovarali, op. a.]. Da nisu organizirali ovu ligu, nikada ne bih došao vidjeti Tučepe. Dakle, gledam ovo prekrasno mjesto i posljednja četiri dana osjećam se kao u raju, stvarno. Bio sam tužan jer smo izgubili, ali nema veze.“

Na to sam komentirala da ponekad i gubimo, ne možemo uvijek pobjeđivati, na što se on složio. Pitala sam kazivača i da mi objasni kakve je osjećaje imao dok je igrao kriket, odnosno što je to bilo u kriketu što je on volio i zbog čega ga je igrao toliko dugo. Rekao je:

„Kriket je za mene poput ovisnosti. Na primjer, ovdje u Hrvatskoj ljudi mogu umrijeti za nogomet; za Dinamo, Hajduk, ponekad polude. Ako ih pitaš zašto to čine, nemaju nijednu riječ objašnjenja. Kriket je moj život. Ali nemam nijednu određenu riječ za to. To je kao... [razmišlja, op. a.] osjećam energiju, osjećam se ponosno, osjećam se... jakim... Jednog dana želim to što radi on, Brad Hogg, možda ću jednog dana i ja nekoga podučavati u kriketu.“

Dodao je da je prije dva dana možda i htio napustiti kriket, no sada je mislio da će ga igrati „sve do smrti“. Dodao je i da se bio ozlijedio, lopta ga je u igri udarila u ruku, što je, imajući u vidu težinu kriket loptice, bilo vrlo bolno i otežavalo mu daljnje igranje. Stavljao je na ruku leda i obloge, sljedeće se jutro probudio s bolovima, no vjerovao je da ipak može nastaviti igrati.

Potičući ga da se prisjeti još nekih događaja ili osjećanja vezanih uz kriket, rekao mi je sljedeće. „Vidiš ove majice“, misleći na majicu koju je nosio, bila je crvene boje, na leđima je pisalo „Croatia“ i broj 7, a dezen jednog rukava bile su crveno-bijele kockice. Takav rukav imali su

i svi drugi igrači, drugih timova, kao i spomenuti suci, čime je onaj tko je smislio njihov dizajn htio sugerirati na to da se turnir igra u Hrvatskoj.

„Kada hodamo, ljudi to vide, naš Hrvatski sokol kriket tim. I vide nas, a ja se osjećam ponosno, kažu mi da sam član hrvatskog kriket tima. I ja se onda osjećam ponosno, i nemam drugu riječ za taj osjećaj. Ljudi te gledaju na način da te poštuju. Osjećam se ponosno kada ljudi vide da igram kriket, igram za Hrvatsku. Osjećam se jak, osjećam se dobro. Bilo mi je teško u životu, ali to je sada prošlo. A ovi ljudi, oni su mi pružili dobrodošlicu kao da smo obitelj... Zahvaljujući kriketu sreo sam sve te ljude i oni su mi sada poput obitelji... To me je ojačalo, dalo mi pouzdanje, daje mi energiju, pozitivnu energiju, znaš...”

Premda je njegovo referiranje na važnost kriketa koji mu je donio novu obitelj već spomenuto, ono je toliko bitno da to ponavljanje koje se dogodilo za našeg intervjuja najbolje govori o ulozi sporta u integranju u novu zemlju u koju je bio došao kao izbjeglica iz svoje zemlje. Sport pojedincima omogućuje stvaranje novih društvenih veza, a u ovom slučaju te se nove zajednice poistovjećuju s obiteljskim jer se za izbjeglicu koji u novoj zemlji živi sam prijateljski odnos kakav služi kao zamjena za obitelj može okarakterizirati i kao najveći stupanj bliskosti koju sport može stvoriti u nekoj zajednici. Da bi do toga došlo, iz ovog slučaja se vidi, nužno je da pojedinac koji ulazi u sportsku zajednicu bude primljen kao netko kome su drugi članovi zajednice spremni pomoći, koga podupiru, pomažu i prihvaćaju ga.

Dalje mi je rekao i da su ga na poslu koji je radio, kao kuhar u restoranu, kolege cijenile jer je igrao kriket, a poslodavac mu je i prethodni mjesec dao slobodne dane, kada je išao igrati kriket na Visu. Dobio je slobodno i za vrijeme turnira na kojemu smo oboje sudjelovali. Premda je za tog poslodavca počeo raditi nedavno, on ga je poštivao, kako mi je rekao, pokazujući to time što mu je odobrio slobodne dane za igranje kriketa. Zbog toga je kazivač bio ponosan. Dodao je i ovo: „Ako si sportaš, ljudi ti pomažu i odaju ti poštovanje. A mene ljudi tamo [gdje radi, op. a.] poštuju.”

Vratili smo se u razgovoru na samu igru i spomenula sam mu da nisam ništa razumjela kada sam prvi puta gledala njega kako igra u Zagrebu, a on mi je na to odgovorio:

„Da, to nije kao nogomet, igrač nogom, loptom i golom i svi razumiju. Ne, kriket je igra bogova. U Indiji ljudi govore da je kriket stvorio Bog.”

Na to sam dodala da mi je njegov suigrač, koji je živio u Zagrebu, a porijeklom bio Englez, rekao da je u Indiji krava sveta životinja, no u Indiji su loptu za kriket radili od kravlje kože. Kazivač mi je o tome rekao svoje mišljenje:

„Da, oni doživljavaju kriket kao religiju, mogli bi umrijeti za kriket, ljudi lude zbog kriketa. Tamo jednu utakmicu gleda po 19.000 ljudi. Vidjela si njihov tim [mislio je na Indijce koji su igrali na turniru, op. a.], bili su jako ponosni, bili su i jaki, stvarno su dobro igrali i svatko od njih je bio ponosan. Borili su se za kriket. Znači, kriket je takav, to je poput religije.“

Na to sam mu odgovorila da sam i ja sama na turniru osjetila dobre vibracije kojima su zračili svi sudionici, s čime se složio i moj sugovornik, dodajući: „Dobre vibracije, da. Taj indijski tim i katarski tim i australski tim, potrošili su puno novca kako bi došli ovdje i samo igrali kriket“, a ja sam dodala: „Na turniru kojega nitko od lokalne publike ne gleda, ali nema veze“. I on se složio s mojim komentarom da nema veze što nema gledatelja. Pitala sam ga što je mislio o katarskom timu, a on me je odmah na to upitao: „Jesi vidjela? Oni su promovirali kriket u Hrvatskoj! To je dobra stvar“. I na to nastavio:

„I ti si danas upoznala toliko ljudi, a koga si znala otprije? Prije četiri dana došla si tu i svi su ti prišli, sjeli kraj tebe, pitali te kako si. Možda su mislili da ti znaš nešto o kriketu, ali ti nisi znala i oni su ti pokušavali objasniti. Kriket je, znaš, igra džentlmena. Ljudi su vrlo uglađeni, ljubazni.“

Tada sam se prisjetila da su neki sudionici turnira u jednom trenutku bili ljuti na indijski tim jer su, prema njihovom mišljenju, u jednom dijelu igre postupili bezobrazno, što nije bilo u duhu kriketa. Na to je moj kazivač rekao ovo:

„Svi su bili ljuti. Kriket je igra džentlmena, poštovanja. I ja sam danas bio neotesan, bilo mi je teško igrati kriket, rekao sam *jebemu*, na što je sudac reagirao i rekao mi da ne trebam vikati. Odgovorio sam mu da mi je teško, a on je došao do mene i rekao: 'U redu, no ljudi sjede i gledaju nas', na što sam se ispričao, a on je rekao: 'U redu, znam da si dobra osoba'.“

Na kraju sam kazivača pitala tko će, po njemu, biti najbolji na Svjetskom kriket kupu, a on mi je rekao da se to nikada ne zna jer

je kriket nepredvidljiv. To je, dodao je, isto kao i kada ga oni igraju: „Nikada ne znaš, ponekad imaš loše dane i izgubiš zbog sitnice. A kada imaš dobre dane, samo nastavljaš pobjeđivati i pobjeđivati. Tako da nema predviđanja za Svjetski kup“. Rekao mi je da je prije, dok je igrao u Pakistanu, njegov uzor bio australski tim, a o Bradu Hogggu mi je rekao: „Njega svi znaju. To je Brad Hogg, znaš“, na što mi je pokazao još jedan video, ovaj puta o Hogggu.

Skoro mjesec i pol nakon našeg intervjua, 15. srpnja 2019. godine završio je Svjetski kriket kup, a pobjednik je bila Engleska. Kup je dostigao do tada najvišu gledanost što se tiče kriketa: smatra se da ga je gledalo 2,6 milijardi ljudi širom svijeta.¹⁵ Usporedbe radi, Svjetsko prvenstvo u nogometu 2018. godine gledalo je 3,57 milijardi ljudi.¹⁶

¹⁵ Izvor: <https://www.icc-cricket.com/media-releases/1277987>.

¹⁶ Izvor: <https://www.fifa.com/worldcup/news/more-than-half-the-world-watched-record-breaking-2018-world-cup>.